

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 5.9.2007
KOM(2007) 498 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Fremme af unges fulde deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og samfundsliv

{SEK2007) 1084}
{SEK(2007) 1093}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Fremme af unges fulde deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og samfundsliv

1. INDLEDNING

Det er vigtigt for en sund økonomisk og social udvikling i EU at der skabes gunstige betingelser for at unge kan udvikle deres færdigheder, arbejde og deltage aktivt i samfundslivet, og at de rustes hertil især i globaliserede, videnbaserede økonomier og aldrende samfund, hvor det er afgørende, at alle unge får mulighed for at realisere deres potentiale.

Samtidig med at unges levevilkår i Europa i dag er positive – frihed og sikkerhed, velstand, længere forventet levealder – er der stigende bekymring for, at mange af dem ikke vil kunne følge med. Udbredt fattigdom blandt børn, dårligt helbred, manglende fuldførelse af skolegang og en for høj ungdomsarbejdsløshed viser, at der er behov for at ændre Europas investeringer i de unge¹, begynde at investere tidligere, og tage hensyn til familiernes væsentlige rolle². Social udstødelse af unge er forbundet med høje sociale og økonomiske omkostninger og skal undgås.

De udfordringer, unge står over for i dag, er komplekse og forskelligartede. Der er flere muligheder for at lære og deltage, men færre etablerede veje at gå. Opretholdelse af vækst og velstand i Europa samtidig med fremme af social samhørighed og bæredygtig udvikling forudsætter, at alle unge bidrager og deltager fuldt ud, ikke mindst i betragtning af disses andel af den samlede befolkning er dalende. De unge vil komme til at bære de stigende omkostninger ved en aldrende befolkning, hvilket kræver en løsning på tværs af generationerne³.

Der er derfor behov for en tværgående ungdomsstrategi, der bygger på samarbejde mellem politiske beslutningstagere og aktører på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan. Det er hovedsagelig medlemsstaterne, der gennemfører ungdomspolitikken. I denne sammenhæng har de allerede i den europæiske ungdomspagt meddelt, at de vil lægge særlig vægt på de unge inden for Lissabon-strategien⁴. EU kan spille en supplerende rolle ved at tilbyde finansiel støtte og politisk koordinering. Der er med støtte fra Europa-Parlamentet og andre institutioner gradvis etableret rammer for en ungdomspolitik siden offentliggørelsen af hvidbogen om ungdom⁵. En tættere koordination mellem disse rammer og andre ungdomsrelevante politikker og en stærkere fokusering på ungdommen i disse politikker ville bidrage til at løse de problemer, unge står over for, mere effektivt, og dette er formålet med denne meddelelse.

¹ BEPA, april 2007.

² Den Europæiske Alliance for Familiespørgsmål, oprettet under Det Europæiske Råds forårsmøde i 2007.

³ KOM (2006) 571, KOM (2007) 244.

⁴ KOM (2005) 206.

⁵ KOM (2001) 681. Rådets resolution C 168/2 (2002).

Fremme af unges fulde deltagelse i samfundslivet kan endvidere styrkes gennem et stærkt partnerskab mellem EU og de unge. Det foreslås her, at dette kunne ske i form af et tilsagn fra EU og medlemsstaterne om at udvikle bedre muligheder for unge og et tilsagn fra de unge om at spille en aktiv rolle.

2. MERE OG BEDRE UDDANNELSE FOR ALLE UNGE

Uddannelse er afgørende for unges overgang til arbejdsmarkedet og vellykkede integration og deltagelse i samfundslivet. Der er imidlertid et betydeligt antal unge, der forlader uddannelsessystemerne uden at have erhvervet de færdigheder, der er nødvendige for en smidig overgang til beskæftigelse.

Næsten en ud af seks unge i EU går tidligt ud af skolen. Medlemsstaterne sigter mod at nedbringe dette tal til 10 % frem til 2010, men det er usikkert, om de kan nå dette mål. En ud af fire unge voksne (i aldersgruppen 25-29 år) har ikke gennemført en uddannelse på gymnasialt niveau. Undersøgelser viser, at der er betydelige mangler i elevernes beherskelse af grundlæggende læse- og regnefærdigheder, hvilket er en alvorlig hindring for succes i erhvervsuddannelse eller højere uddannelse, hvorfor de må se frem til en usikker fremtid i samfundet og på det moderne arbejdsmarked⁶.

Europas nuværende uensartede bestemmelser om undervisning tidligt i barndommen⁷ – hvis nyttevirkning er velkendt⁸ – kunne forbedres. Indsatsen må koncentreres om udvikling af nøglekompetencer⁹ fra en meget tidlig alder, begyndende med børn i ugunstigt stillede områder og skabelse af en ledsagemekanisme til at forhindre, at de forlader skolen i utide.

Uddannelsessystemerne bør tilbyde en effektiv og relevant uddannelse i et livstidsperspektiv, som stimulerer individets potentiale for kreativitet og autonomi og samtidig sikrer en fornuftig tilpasning til arbejdsmarkedet. Unge har behov for at blive forberedt til at gå ind på arbejdsmarkedet, men også til at blive i stand til at fortsætte deres uddannelse hele livet igennem, deres personlige udvikling og deres tilpasning til vekslende erhvervmæssige omstændigheder. Udvikling af kommunikationsfærdigheder på fremmedsprog bør fremmes i denne sammenhæng.

⁶ Statusrapport 2007.

⁷ Førskoleundervisning (børnehaveklasser).

⁸ KOM (2006) 481.

⁹ Henstilling (2006/962/EF). Der er tale om kommunikation på modersmålet, kommunikation på fremmedsprog, kompetence i matematik og basiskompetence i videnskab og teknologi, digital kompetence, lære at lære, social og borgerlig kompetence, sans for initiativ og iværksætterånd samt kulturel bevidstgørelse og tilkendegivelse.

Dette er de overordnede udfordringer – som især trænger sig på i en globaliseret og videnbaseret økonomi – som uddannelsessystemerne skal finde et svar på, hvis de skal kunne imødekomme unges behov i dag. Arbejdsprogrammet for almen uddannelse og erhvervsuddannelse frem til 2010¹⁰ fastsætter rammer på EU-plan, som understøtter en modernisering af medlemsstaternes uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer. En stærkere politisk fokusering på gennemførelse af gode strategier og praksis, der er opstået som led i denne proces, ville være en fordel. Ved at kanalisere investeringer til undervisningsmuligheder for alle børn fra en tidlig alder og hæve deres kvalitet kan medlemsstaterne løse problemerne omkring elever, der forlader skolen i utide, og unges mangelfulde uddannelse mere effektivt.

Kommissionen

- opfordrer medlemsstaterne til i deres nationale strategier for livslang læring at prioritere investering i undervisningens kvantitet og kvalitet tidligt i barndommen
- opfordrer medlemsstaterne til at modernisere den videregående uddannelse gennem ændringer af styreformer, finansiering og læseplaner
- opfordrer medlemsstaterne til at fokusere mere på uddannelse og erhvervsuddannelse i de nationale reformprogrammer for at undgå diskrepanser mellem uddannelsens resultater og arbejdsmarkedets krav, f.eks. ved at udvikle flere og bedre rådgivningsmuligheder for unge og udvikle tættere forbindelser mellem uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet
- opfordrer medlemsstaterne til at forbedre erhvervsuddannelsens og efter- og videreuddannelsens arbejdsmarkedsrelevans, attraktivitet og åbenhed for at forberede de unge bedre til arbejdsmarkedet, f.eks. gennem partnerskaber mellem aktørerne, herunder arbejdsmarkedets parter og sektororganisationerne
- opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre den europæiske referenceramme for kvalifikationer, hvilket vil understøtte unge studerendes og arbejdstageres mobilitet og valideringen af det, de har lært gennem formel og uformel uddannelse
- vil sammen med medlemsstaterne udvikle de ungdomsspecifikke elementer inden for Europass¹¹ på grundlag af ungdomspas udstedt inden for rammerne af programmet Aktive unge for at lette unges adgang til mobilitet og livslang læring

3. UNGDOM OG BESKÆFTIGELSE: EN UDFORDRING FOR EU

Det er en forudsætning for den fremtidige økonomiske vækst og sociale samhørighed i EU, at ungdommens fulde potentiale udnyttes. Det er nødvendigt, at arbejdsmarkedet hurtigst muligt løser de dermed forbundne problemer for at udnytte ungdommens potentiale.

¹⁰ EFT C 142/1 (2002).

¹¹ Beslutning nr. 2241/2004/EF. Europass indeholder en fællesskabsramme for transparens i kvalifikationer og kompetencer, som forbedrer unges muligheder for at gøre deres uddannelsesresultater mere synlige.

3.1. Ungdomsarbejdsløshed: en spildt ressource¹²

Ungdomsarbejdsløsheden (15-24 år) er et alvorligt problem for Europa – den er i øjeblikket på 17,4 %¹³. Dette er et spild af menneskelig kapital. Det er ikke i de sidste 25 år lykkedes at nedsætte den væsentligt trods en generel forbedring af de unges uddannelse. Selv under det nuværende opsving, hvor det skønnes, at der kommer 7 mio. flere i arbejde i Lissabon-perioden 2005-2007, udvikler situationen på arbejdsmarkedet sig fortsat mindre gunstigt for de unge. Sandsynligheden for, at de bliver arbejdsløse, er mere end dobbelt så stor, som den er for erhvervsaktive voksne. Unge voksnes arbejdsløshed bliver ofte til langtidsarbejdsløshed (over 50 % af de arbejdsløse i alderen 25-29 år) eller manglende erhvervsaktivitet. Unge kvinder er overrepræsenteret i statistikken over manglende erhvervsaktivitet og arbejdsløshed og afstanden til mændene stiger med alderen.

Ungdomsarbejdsløsheden har længe været anset for at være et forbigående fænomen i overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet. Ungdomsarbejdsløshedens årsager og de risici, den medfører, bør nu tages op til ny vurdering i lyset af de demografiske og økonomiske ændringer. Færdigheder og uddannelse (eller mangel på samme) er en vigtig forklaring, men vanskelige overgange og opsplittning af arbejdsmarkedet er også en del af problemet. Regionale forskelle forstærker sådanne problemer i visse medlemsstater.

Som følge af uddannelsesmæssige mangler har en fjerdedel af alle unge ikke tilstrækkelige kvalifikationer, når de skal ind på arbejdsmarkedet (se kapitel 2). Halvdelen af alle nye arbejdspladser, der oprettes i EU i dag, kræver kvalifikationer på højt niveau, og de fleste af resten kræver mindst uddannelse på mellemniveau. Ikke overraskende er arbejdsløshedsprocenten betydelig højere blandt lavt kvalificerede end blandt bedre uddannede jævnaldrende. Ændringer i efterspørgslen efter arbejdskraft har forringet de lavt kvalificerede unges muligheder yderligere. Videnbaserede og serviceorienterede økonomier skaber stadig arbejdspladser, der ikke kræver en høj formel kvalifikation, men der kræves mere varierede færdigheder og kompetencer end tidligere. I nogle lande har selv unge med højere uddannelser vanskeligt ved at finde beskæftigelse på grund af makroøkonomisk eller arbejdsmarkedsmæssigt institutionaliserede forhold, der modvirker nyansættelser, og på grund af manglende overensstemmelse mellem kvalifikationer og efterspørgslen på arbejdsmarkedet.

Udbredt manglende erhvervsaktivitet (bortset fra deltagelse i uddannelse eller erhvervsuddannelse) er et andet eksempel på en mislykket integration på arbejdsmarkedet og går typisk hånd i hånd med generelt høje arbejdsløshedsprocenter. Manglende erhvervsaktivitet har en negativ indflydelse på unge voksnes vilje og økonomiske evne til at stifte familie og få børn. Forældrenes arbejdsløshed og manglende erhvervsaktivitet er en alvorlig risikofaktor i forbindelse med børns fattigdom (se kapitel 4).

3.2 Forbedring af unges bevægelighed: flexicurity

At blive integreret på arbejdsmarkedet er ofte en gradvis proces, som bliver vanskeliggjort, hvis arbejdsløshedsperioder ikke udfyldes med meningsfyldt aktivitet, og dette svækker en persons beskæftigelsesegnethed. I mange medlemsstater er en ud af tre unge fortsat arbejdsløse et år efter uddannelsens afslutning.

¹² Se detaljeret analyse i SEK (2007) 1093 (forelagt sammen med denne meddelelse), og oversigten fra Det Europæiske Observationsorgan for Beskæftigelse 2005.

¹³ Ungdomsarbejdsløshed i EU-27 i 2006. Yderligere oplysninger om tallene findes i SEK (2007) 1093.

Trods medlemsstaternes gentagne tilsagn får det store flertal af de 4,6 mio. arbejdsløse unge i EU ikke mulighed for at komme i arbejde igen inden for 6 måneder. Uddannelses- og arbejdsmarkedsinstitutionerne bør styrke bestræbelserne på at give alle unge en skræddersyet vejledning og rådgivning til udvælgelse af en passende uddannelsesform, der fører til en arbejdsmarkedsrettet kvalifikation¹⁴ og således reducerer den manglende overensstemmelse mellem uddannelsens resultater og arbejdsmarkedets behov. Unge bør modtage mere støtte gennem en målrettet jobsøgning, herunder også forsøg på at udnytte jobtilbud i udlandet. EU vil forstærke sin støtte til medlemsstaternes samarbejde om at fremme mobilitet (f.eks. EURES "Dit første job i udlandet"-initiativet).

Det er væsentligt at etablere tidlige forbindelser mellem uddannelsen og arbejdsmarkedet for at gøre de unge bekendt med erhvervslivet. Praktikantophold er et velegnet redskab til dette, når de har tilknytning til en erhvervsuddannelse eller en studieplan. Praktikantophold med ringe eller slet ingen aflønning, eller som kun har en begrænset uddannelsesmæssig merværdi bør dog undgås. Medlemsstaterne bør sikre, at det bliver klart defineret, hvad et praktikantophold er.

Unge har behov for at få tilbudt passende beskæftigelsesmuligheder, og når de slet ikke eller kun i ringe grad har haft mulighed for at vise deres evner, er det et stort problem for dem, når de ikke kan finde beskæftigelse. De rammes særlig hårdt af dualismen på arbejdsmarkedet. De kan blive fanget i jobs med dårlige arbejdsvilkår eller fremtidsudsigter. 4 ud af 10 er således kun midlertidigt beskæftiget, omkring en fjerdedel er på deltid, og endnu flere har dårligt betalte job. Sådanne ansættelsesforhold kan for nogle unge tjene som springbræt til bedre job, idet det registreres, at de har haft arbejde, men for andre kan de føre til, at de unge bliver hængende i dårlige job¹⁵.

Til trods for, at medlemsstaterne gør en stor indsats for at komme ungdomsarbejdsløsheden til livs, har evalueringer af den aktive arbejdsmarkedspolitik for unge vist, at resultaterne stadig kan forbedres¹⁶. Medlemsstaterne bør mere systematisk og over en bredere front imødegå årsagerne til ungdomsarbejdsløsheden inden for Lissabon-strategien, herunder den europæiske ungdomspagt. På møderne om Lissabon-strategien i 2006/2007 blev der forelagt en række henstillinger, der var relevante for unges beskæftigelsesproblemer.

¹⁴ Rådets resolution om erhvervsvejledning, maj 2004; håndbog i erhvervsvejledning.

¹⁵ Beskæftigelsen i Europa 2004, s. 178.

¹⁶ Beskæftigelsen i Europa 2006, s. 139.

De fælles principper for flexicurity udgør en del af rammerne for imødegåelse af de vigtigste årsager til ungdomsarbejdsløshedsproblemer og følelsen af usikkerhed¹⁷. De behandler på en gang spørgsmål om social sikkerhed og fleksibilitet på arbejdsmarkedet. I den næste Lissabon-cyklus, som indledes i 2008, opfordres medlemsstaterne til på grundlag af deres respektive specifikke problemer under medvirken af arbejdsmarkedets parter at udarbejde strategier for flexicurity, som integrerer de fire politiske komponenter (fleksible og pålidelige kontraktordninger, effektive systemer for livslang læring, aktive arbejdsmarkedspolitikker og moderne sociale sikringsordninger). Politiske interventioner og beskæftigelsesforanstaltninger bør revideres og tilpasses de særlige nationale forhold og prioriteringer. Medlemsstaterne bør bruge Den Europæiske Socialfond til at give unge mulighed for at fuldføre overgangen fra uddannelse til beskæftigelse, især der, hvor erhvervsuddannelsessystemerne er mindre udviklede, og fokusere stærkere på ungdommen i de strukturpolitikker, der tager sigte på en reduktion af regionale forskelle.

3.3 Fremme af en iværksætterkultur

Europa har behov for flere iværksættere. Kun 15 % af arbejdsstyrken i EU er arbejdsgivere eller selvstændige og for unge svinder tallet ind til 4,2 %¹⁸. Mere end halvdelen af de unge angiver imidlertid, at de ville være interesseret i at blive iværksættere¹⁹. Det er af afgørende betydning at fremme iværksætterånd gennem almen uddannelse og erhvervsuddannelse, og det er anerkendt som en nøglekompetence. Den europæiske ungdomspagt og de seneste initiativer fra Kommissionen²⁰ understreger også behovet for, at læringsprocessen så tidligt som muligt støtter udviklingen af unges demokratiske færdigheder og selvtillid som potentielle iværksættere og knowhow.

Der er behov for at skabe gunstige betingelser for unge iværksættere ved at give dem information og finansielle tilskyndelser og ved at fjerne unødvendige juridiske og administrative byrder. Der er også behov for at fjerne specifikke problemer, som unge kvinder løber ind i, når de ønsker at etablere og drive en virksomhed. Kommissionen forbereder et pilotprojekt til fremme af unge iværksætteres mobilitet.

Kommissionen

- vil styrke overvågningen af beskæftigelse af unge i medlemsstaterne og fremme udvekslingen af den bedste praksis
- vil forbedre støtten til geografisk mobilitet gennem Eures og i efteråret 2007 igangsætte pilotinitiativet "Dit første job i udlandet" for unge arbejdstagere for at bidrage til deres første erfaring med mobilitet
- vil i 2008 foreslå et initiativ til et europæisk kvalitetscharter for praktikantophold
- opfordrer medlemsstaterne til at være mere opmærksomme på ungdommen i de nationale reformprogrammer og i den multilaterale overvågning
- opfordrer medlemsstaterne til at etablere flexicurity-strategier med særlig fokus på målene om unges beskæftigelse, især i lyset af den tilgang, der blev fastsat i meddelelsen fra juni om flexicurity og videre arbejde med flexicurity af Det Europæiske Råd i december 2007

¹⁷ KOM(2007) 359.

¹⁸ Undersøgelse af arbejdsstyrken 2006.

¹⁹ Flash Eurobarometer 192, juni 2007.

²⁰ KOM (2006) 33 endelig. Se også Oslo-dagsordenen.

- opfordrer medlemsstaterne til at fremme praktikantophold med snæver tilknytning til erhvervsuddannelse eller studieplaner og fastsætte passende rammer for dette arbejde
- opfordrer medlemsstaterne til at fremme uddannelse i iværksætterånd som en nøglekompetence og til at forbedre vilkårene for unge iværksættere, f.eks. ved at fremme programmet for iværksætterkultur og innovation i erhvervslivet og blandt finansielle institutioner for at lette adgangen til finansiering af unge iværksætteres etablering af små og mellemstore virksomheder
- tilskynder medlemsstaterne til at bruge nationale politikker og EU-fonde, især Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikterne eller andre relevante EU-fonde og –programmer til at støtte unges overgang fra uddannelse til beskæftigelse og reducere regionale forskelle i denne sammenhæng.

4. UDNYTTE ALLES FULDE POTENTIALE

Unge deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og samfundsliv påvirkes negativt af fattigdom, social marginalisering, forskelsbehandling og dårligt helbred. Det er i høj grad i Europas interesse af både økonomiske og sociale grunde at sikre, at ingen børn eller unge udelukkes.

4.1 Samfundsmæssig integration

Fattigdom blandt børn, som rammer 19 % af alle børn og unge under 18 år, er et alvorligt problem²¹. Det kan konstateres, at børns velfærd har en betydelig indflydelse på deres efterfølgende uddannelse og beskæftigelse. Lande med stor risiko for fattigdom blandt børn og unge har typisk høje arbejdsløshedstal. Det er en afgørende udfordring at bryde mønstret, hvor fattigdom nedarves fra generation til generation, og politikkerne bør løse både børns og deres forældres problemer på en omfattende måde. Der bør lægges større vægt på førskoleundervisning og undervisning af elever, der lever i ugunstigt stillede områder.

I mange lande er den sociale integration af unge med indvandrerbaggrund eller fra ugunstigt stillede mindretal (især sigøjnere) ikke lykkedes indtil nu. De udgør, bl.a. også på grund af deres forældres lave socioøkonomiske status, en stor del af den ugunstigt stillede ungdom, har oftere end andre forladt skolen i utide og har ofte ringere læsefærdighed. Risikoen for, at unge fra etniske mindretal er økonomisk inaktive, er i nogle lande en tredjedel højere end for unge i almindelighed.

Det er også vigtigt for handicappede unge at nå frem til social integration og lige muligheder. Det er afgørende at fjerne hindringer for deres deltagelse i uddannelse og erhvervsuddannelse og deres deltagelse i det sociale, politiske og samfundsmæssige liv er afgørende. For alle unge med ringere færdigheder er en aktiv arbejdsmarkedspolitik og foranstaltninger til forøgelse af deres deltagelse i erhvervsuddannelse et redskab til at forbedre deres muligheder for at deltage fuldt ud i samfundslivet.

²¹ SEK (2007) 329.

4.2 Kønsrelaterede skævheder

Unge kvinder har højere arbejdsløshedsprocenter end mænd og befinder sig oftere i ringere job, deltid og tidsbegrænsede ansættelsesforhold. Selv om de er blevet betydelig bedre uddannet i de seneste årtier, afspejler deres potentiale sig kun delvis i arbejdsmarkedssituationen, herunder også i de vedvarende forskelle i lønningerne, som bliver større med alderen. Kønsrelaterede fordomme har stor indflydelse på denne situation, eftersom kvinder og mænd følger traditionelle uddannelses- og erhvervsuddannelsesmønstre, hvilket ofte placerer kvinder i erhverv, der er mindre anset og ringere aflønnet. Kvinder arbejder meget mindre på tekniske områder, til trods for at der er mangel på arbejdskraft på disse områder. Blandt unge, der forlader skolen i utide, er unge mænd overrepræsenteret.

4.3 Bedre helbred

Et godt helbred er en forudsætning for opbygning af menneskelig kapital og fuld deltagelse. Mange sundhedsproblemer senere i livet kan forebygges i en tidlig alder. Men et ret stort og stigende antal unge lider allerede under helbredsproblemer, f.eks. er et ud af fem børn overvægtigt, nogle i svær grad, ca. 10 % af unge kvinders og 25 % af unge mænds dødsfald har forbindelse med indtagelse af alkohol. Unges helbred påvirkes i vidt omfang af familie, skole og sociale omstændigheder. En lavere socioøkonomisk status og uddannelsesgrad ledsages af hyppigere mentale og fysiske forstyrrelser, stofmisbrug og graviditet blandt teenagere.

Unge er en vigtig målgruppe for EU's politik for sundhed og forebyggelse (på områderne alkohol, stofmisbrug, tobak, forbrugeres helbred, ernæring og fedme, og HIV/AIDS, og snart mental sundhed). Der er behov for større samarbejde mellem sektorerne for at behandle sundhedens sociale dimension og udarbejde skræddersyede aktioner til at fremme unges sundhed. Kommissionen har også understreget betydningen af at fremme en bedre ernæring og fysisk aktivitet blandt unge for at forbedre deres sundhed²².

Kommissionen

- opfordrer medlemsstaterne til at styrke bekæmpelsen af børns fattigdom, især ved at fremme lige muligheder for børn og unge med hensyn til undervisning, herunder også førskoleundervisning, og fremme forældrenes deltagelse på arbejdsmarkedet
- opfordrer medlemsstaterne til at sætte ungdomsorganisationer og ungdomsledere i stand til at gøre noget ved sundhedsmæssige problemer
- vil forberede en ny sundhedsstrategi i 2007, som skal støtte målrettede aktioner for unge
- støtter uforbeholdent aktioner til eliminering af kønsrelaterede fordomme inden for uddannelse og kultur og på arbejdsmarkedet ved at fremme integrering af ligestillingsaspektet og specifikke aktioner i EU's uddannelses- og kulturprogrammer

²² KOM (2007)391 og KOM (2007)279.

5. AKTIVE UNGE BORGERE

Siden offentliggørelsen af hvidbogen om unge har Kommissionen og medlemsstaterne arbejdet med politikker til fremme af unges demokratiske færdigheder og aktive engagement i samfundet²³. Det er væsentligt for disse politikkers succes, at de udformes i konstant dialog med de unge.

5.1 Inddragelse af de unge

Unge deltagelse i demokratiske institutioner og i en vedvarende dialog med de politiske beslutningstagere er et væsentligt bidrag til, at vore demokratier fungerer på en passende måde, og til at de politikker, der påvirker unges tilværelse, bliver bæredygtige.

Kommissionen opfordrede for nylig²⁴ medlemsstaterne til at videreføre deres bestræbelser på at forøge unges deltagelse og formulere konsekvente informationsstrategier for unge. Kommissionen indledte også en egentlig dialog med unge, struktureret fra det lokale frem til det europæiske plan, som endnu ikke er fuldt gennemført. Det europæiske ungdomstopmøde "Dit Europa", som blev afholdt i Rom i marts 2007, den europæiske ungdomsuge og regelmæssige formandskabsarrangementer vedrørende ungdom er positive skridt i retning af en sådan struktureret dialog med unge.

Deltagelse i kulturelle aktiviteter kan også sætte unge i stand til at give udtryk for deres kreative energi og bidrage til fremme af aktivt borgerskab. Kulturelle aktiviteter kan endvidere fremme integrering og lette dialogen mellem generationerne og kulturerne ved at skabe forbindelser mellem individer og bidrage til at overskride den nationale identitets grænser. Dette er et centralt aspekt af det europæiske år for interkulturel dialog i 2008, som i høj grad vil fokusere på unge. De er også vigtige budskaber i Kommissionens meddelelse om kultur²⁵.

5.2 Volontøraktiviteter

Volontøraktiviteter giver en værdifuld erfaring med ikke-formel læring, som sætter unge i stand til at erhverve færdigheder og lette deres overgang fra uddannelse til beskæftigelse. Gennem volontøraktiviteter udvikler unge værdier som gensidig forståelse, dialog og solidaritet. Det skal dog understreges, at volontøraktiviteter ikke er en erstatning for aflønnet arbejde.

Unge europæere har et positivt syn på programmer, der tilskynder til volontøraktiviteter, idet 74 % mener, at sådanne programmer er en god måde at forøge deres deltagelse i samfundslivet på. EU's Aktive unge-program²⁶ fastsætter rammerne for den europæiske volontørtjeneste.

²³ Rådets resolution C 168/2 (2002).

²⁴ KOM (2006) 417.

²⁵ KOM (2007) 242.

²⁶ Fra 1996 til 2006 gjorde 30 000 unge europæere brug af denne ordning.

Medlemsstaternes rapporter om gennemførelsen af de fælles mål, der er vedtaget for volontøraktiviteter inden for den åbne koordinationsmetode²⁷ viser, at udveksling af god praksis, foranstaltninger til gensidig læring og evalueringsredskaber ville afføde en merværdi i udviklingen af volontøraktiviteter²⁸.

Hindringer som problemer med visa og manglende forsikringer bør elimineres, og retten til social sikring, herunder arbejdsløshedsunderstøttelse, bør forbedres. Samarbejde på tværs af sektorerne mellem forskellige myndigheder og passende juridiske rammer er nødvendige²⁹. Anerkendelse af færdigheder, unge har opnået under volontøraktiviteter, bidrager til at lette deres overgang fra uddannelse til beskæftigelse. Der findes god praksis, men der er behov for en mere sammenhængende fremgangsmåde, som bygger på de igangværende overvejelser, der er indledt på EU-plan³⁰.

5.3 Unge og EU: Styrkelse af partnerskabet

Institutioner og politikker spiller en afgørende rolle for udvidelsen af de unge generationers muligheder for at deltage i samfundslivet, men de unge selv må også udvikle en bevidsthed om ansvar for deres uddannelse, sundhed, integration i erhvervslivet og engagement i samfundet.

Ungdomsorganisationerne er en vigtig ressource i denne henseende. Det Europæiske Ungdomsforum er et vigtigt element i inddragelsen af sådanne organisationer, især nationale og lokale ungdomsråd og ugunstigt stillede unge i den strukturerede dialog med de politiske beslutningstagere.

Udviklingen af EU forudsætter en stærk tilslutning. De unge har i en Eurobarometerundersøgelse for nylig givet udtryk for deres støtte til EU, og det er vigtigt at bygge videre på dette³¹.

Kommissionen foreslår at styrke det eksisterende partnerskab mellem EU's institutioner og ungdomsrepræsentanter i en erklæring, der sætter fokus på betydningen af en struktureret dialog med unge på alle niveauer og på de områder, der dækkes af denne meddelelse. Dagsordenen bør fastsættes i samarbejde med de unge. De relevante aktører og ungdomsorganisationerne bør deltage i dialogen. Også ugunstigt stillede unge og unge, som ikke er medlem af en organisation, bør inddrages i den.

Andre områder af interesse for unge, som f.eks. bæredygtig udvikling, EU's fremtid eller bistand til udviklingslande, kunne også behandles inden for rammerne af dette partnerskab.

Hvert tredje år skal der i samarbejde med de unge udarbejdes en EU-rapport om unge på grundlag af den foreliggende viden og med en redegørelse for udviklingen på de områder, der behandles i denne meddelelse. Ministrene har erklæret sig velvilligt indstillet til, at der udarbejdes en sådan rapport³².

²⁷ Rådets resolution 13996/04 (2004).

²⁸ Se den detaljerede analyse i SEK (2007) 1084, der forelægges sammen med denne meddelelse.

²⁹ Se sektion 3 i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om unges volontøraktiviteter for uddybende oplysninger om hindringer.

³⁰ Beslutning 2241/2004/EF.

³¹ Eurobarometer ungdom 2007.

³² Rådets konklusioner 8771 (25.05.2007).

Kommissionen

Vedrørende deltagelse

- opfordrer medlemsstaterne til inden for den åbne koordinationsmetode at gennemføre de styrkede fælles mål for unges deltagelse og information til unge og til at gennemføre den strukturerede dialog
- opfordrer medlemsstaterne til at inddrage de unge i de aktiviteter, der er planlagt for det europæiske år for interkulturel dialog
- vil i samarbejde med medlemsstaterne og under hensyntagen til deres ansvarsområder undersøge den nationale praksis vedrørende unges adgang til kultur med henblik på at lette denne adgang
- vil i samarbejde med medlemsstaterne bruge relevante³³ EU-programmer til i en koordineret indsats at fremme unges deltagelse

Vedrørende volontøraktiviteter

- opfordrer medlemsstaterne til at udvikle programmer og strategier og undersøge mulige forbedringer af juridiske rammer, fjerne hindringer og tilskynde ugunstigt stillede unge til at deltage i volontørarbejde
- opfordrer medlemsstaterne til at fremme og anerkende volontørarbejde på grundlag af Europass
- opfordrer medlemsstaterne til at styrke den åbne koordinationsmetode vedrørende volontøraktiviteter, anvende foranstaltninger til gensidig læring og udvikle redskaber for tilsyn på det europæiske plan
- vil indlede en høring og en konsekvensanalyse af et nyt initiativ på EU-plan til fremme og anerkendelse af unges volontøraktiviteter.

Vedrørende et styrket partnerskab

- opfordrer de europæiske institutioner og de unge til at styrke deres partnerskab i en fælles erklæring til offentliggørelse senere på året
- opfordrer Det Europæiske Ungdomsforum til inden for rammerne af den strukturerede dialog at sætte ord på de ting, der optager vanskeligt stillede unge og unge, som ikke er medlemmer af en organisation
- vil udarbejde en EU-rapport om unge hvert tredje år

³³ F.eks. Aktive unge, Livslang læring, rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation og dets mere specifikke program iværksætterånd og innovation og det foreslåede program for Fællesskabets indsats inden for folkesundhed 2007 – 2013.

6. KONKLUSIONER

Denne meddelelse er et vigtigt skridt i en politisk proces vedrørende ungdom, som blev indledt i 2001 med hvidbogen om ungdom. Under indtryk af samfundets aldring sender den et stærkt budskab om nødvendigheden af at investere yderligere i unge for at fremme deres uddannelse, beskæftigelse, sociale integration, sundhed og aktive borgerskab i et livstidsperspektiv. Der er ikke kun tale om finansiel investering. Der er behov for aktivt engagement fra de relevante aktører, herunder politiske beslutningstagere, arbejdsmarkeds- og uddannelsesinstitutioner, virksomheder, ungdomsledere, forskere, familier og organisationer, der arbejder for og med unge.

Meddelelsen sætter fokus på behovet for at reducere ungdomsarbejdsløsheden betydeligt og forbedre jobkvaliteten. Alle unge og Europa som helhed har behov for at have færdigheder og mulighed for at arbejde produktivt for økonomisk og social velfærd. Nøglen til unges fulde deltagelse er adgang til et godt job, som også kræver kvalitativ og relevant uddannelse. Fremme af unge erhvervslederes, selvstændiges og arbejdstageres fulde deltagelse er også en nøglekomponent i opbygningen af en innovativ, videnbaseret og internationalt konkurrencedygtig EU-økonomi.

Arbejdet hen mod unges fulde deltagelse i samfundet kan gøres mere effektivt gennem en tværgående ungdomsstrategi. Dette kræver et stærkere samarbejde på tværs af sektorerne mellem de politikområder, der indvirker på ungdommen og stærkere fokusering på ungdommen i disse politikker. Med dette formål opfordres medlemsstaterne til at træffe en række foranstaltninger, der tager sigte på at skabe tættere forbindelser mellem eksisterende processer, herunder Lissabon-strategien, strategierne for folkesundhed og forskellige åbne koordinationsmetoder³⁴ for at de kan give unge flere og bedre muligheder og koncentrere sig om aktioner, der vil være til større nytte for unges erhvervsmæssige integration, sociale integration og aktive borgerskab.

Kommissionen foreslår en række nye initiativer, som bygger bro mellem uddannelse og beskæftigelse og fremmer unges aktive borgerskab. Der er bl.a. tale om initiativet til et europæisk kvalitetscharter for praktikantophold, pilotinitiativet "Dit første job i udlandet", en ny sundhedsstrategi, en konsekvensanalyse af volontøraktiviteter for unge og en undersøgelse af unges adgang til kultur. Derudover foreslår Kommissionen at fremme den tværgående koordinering gennem en EU-rapport hvert tredje år.

Unge fulde deltagelse i samfundet kan imidlertid kun blive en succes, hvis de unge er med på ideen om som partnere at arbejde hen mod dette mål, og dette er begrundelsen for Kommissionens forslag om at give de unge mulighed for at opnå kontrol over eget liv og styrke det eksisterende partnerskab mellem de europæiske institutioner og de unge.

Teknisk bilag: referencedokumenter

³⁴ På områderne uddannelse, integration og ungdom.

Teknisk bilag: Liste over referencedokumenter (i kronologisk orden)

- (1) KOM (2001) 681 af 21.11.2001: Hvidbogen: "Et nyt afsæt for europæisk ungdom"
- (2) Almen uddannelse og erhvervsuddannelse 2010: Detaljeret arbejdsprogram for opfølgning af uddannelsessystemernes mål i Europa, EFT C 142 af 14.6.2002, s. 1.
- (3) Resolution vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 27. juni 2002 om rammerne for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet, EFT C 168 af 13.7.2002, s. 2.
- (4) Rådets resolution om vejledning: Rådets resolution om styrkelse af politikker, systemer og praksis i forbindelse med vejledning (maj 2004). http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/resolution2004_en.pdf.
- (5) Beskæftigelsen i Europa 2004.
- (6) Rådets resolution 13996/04 af 15.11.2004: Rådets resolution om fælles mål for volontøraktiviteter, 13996/04.
- (7) Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2241/2004/EF af 15. december 2004 om en samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass).
- (8) Den europæiske ungdomspagt: Bilag 1 til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd den 22. og 23. marts 2005.
- (9) KOM (2005) 206 af 30.5.2005: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om europæiske ungdomspolitikker - Varetagelse af unges interesser i Europa – gennemførelse af Den Europæiske Ungdomspagt og fremme af aktivt borgerskab.
- (10) KOM (2006) 33 af 13.2.2006: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program: Fremme af iværksætterånd gennem uddannelse og læring.
- (11) KOM (2006) 208 af 10.5.2006: Meddelelse fra Kommissionen - Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og innovation.
- (12) KOM (2006) 417 af 20.7.2006: Kommissionens meddelelse om opfølgning af hvidbogen om et nyt afsæt for europæisk ungdom: gennemførelse af de fælles målsætninger for inddragelse og orientering af unge mennesker for at fremme aktivt medborgerskab.
- (13) KOM (2006) 481 af 8.9.2006: Kommissionens meddelelse om Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer.
- (14) KOM (2006) 571 af 12.10.2006: Kommissionens meddelelse om "Den demografiske udvikling i Europa – En udfordring, men også en chance".
- (15) Beskæftigelsen i Europa 2006.

- (16) Nyhedsblad fra Det Europæiske Observationsorgan for Beskæftigelse fra efteråret 2005 (unges beskæftigelse). Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 2006. ISSN 1725-5376.
- (17) Henstilling 2006/962/EF af 18.12.2006: Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring.
- (18) KOM (2006) 857 af 21.12.2006: Kommissionens meddelelse: Beskæftigelse i landdistrikterne: bro over beskæftigelseskløften.
- (19) SEK (2006) 1772 af 21.12.2006: Kommissionens arbejdsdokument: Rapport om beskæftigelsen i landdistrikterne.
- (20) SEK (2007) 329 af 6.3.2007: Kommissionens arbejdsdokument: Fælles rapport om social sikring og social integration. Støttedokument.
- (21) BEPA, april 2007: Kontoret for Europapolitisk Rådgivning, Investering i ungdommen: en strategi for myndiggørelse. http://ec.europa.eu/dgs/policy_advisers/publications/index_en.htm
- (22) KOM (2007) 244 af 10.5.2007: Kommissionens meddelelse om "Fremme af solidaritet mellem generationerne"
- (23) Rådets konklusioner 8771 (2007) af 25.5.2007: Om fremtidige perspektiver for det europæiske samarbejde på det ungdomspolitiske område.
- (24) KOM (2007) 279 af 30.5.2007: Hvidbog om en EU-strategi om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme.
- (25) KOM (2007) 359 af 27.6.2007: Kommissionens meddelelse "Mod fælles principper for flexicurity: Flere og bedre job ved hjælp af fleksibilitet og sikkerhed".
- (26) Eurobarometer om ungdom 2007: "Looking behind the figures – the main results of the Eurobarometer 2007 survey on youth" fra februar 2007, på http://ec.europa.eu/youth/index_en.html
- (27) Eurobarometer Flash 192, Oversigt over iværksætterkultur i EU (25 medlemsstater), USA, Island og Norge, analytisk rapport, april 2007.
- (28) Statusrapport 2007: udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabon-målene inden for uddannelse og erhvervsuddannelse: Rapport fra GD EAC 2007 på grundlag af indikatorer og benchmarks (under udarbejdelse).
- (29) KOM (2007) 242 af 10.5.2007: Kommissionens meddelelse om en europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden.
- (30) KOM (2007) 391 af 11.7.2007: Hvidbog om sport: EU og sport: Opfylde forventningerne, og handlingsplan i bilaget.
- (31) Oslo-dagsordenen om uddannelse til iværksætterkultur i Europa http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/training_education/doc/oslo_agenda_final.pdf

- (32) Håndbog i erhvervsvejledning: Erhvervsvejledning – En håndbog for politiske beslutningstagere. Kommissionens oplæg og fælles offentliggørelse med OECD. <http://www.oecd.org/dataoecd/53/53/34060761.pdf>
- (33) Undersøgelse af arbejdsstyrken – Brugervejledning, Eurostat 2007.
- (34) Den Europæiske Alliance for Familiespørgsmål, oprettet under Det Europæiske Råds forårsmøde i 2007. Yderligere oplysninger på http://ec.europa.eu/employment_social/families/european-alliance-for-families_en.html
- (35) Den europæiske ungdomsportal: overordnet informationskilde for unge. <http://europa.eu/youth>
- (36) Programmet Aktive unge 2007-2013: det nye EU-program på ungdomsområdet. <http://ec.europa.eu/youth>